

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

دفتر طنز
موزه هنای

مجموعه نشریات سر راه سوره

• مرداد ۱۳۹۳ • شماره اول •
نشریه هشتمین جشنواره طنز سوره

قطار هشتمین دوره جشنواره طنز سوره به راه افتاد

حرف اول

شان طنز

ناصر فیض

گوشی را بر می دارم، صدایی از آن طرف گوشی در نهایت احترام سلام می کند و بدون مقدمه می گوید:

سازمان ما در نظر دارد برای کتابی مراسم رونمایی بگیرد. از آنجا که این نوع مجالس معمولاً خشک و بی روح اند از شما خواهش می کنم ده دقیقه از وقت شریف خودتان را به ما بدهید و سازمان ما را مهمان هنر خود کنید تا بلکه به مدد هنرنمایی حضرت تعالی فضای جلسه تلطیف شود. ضمناً وظایفی داریم که انشاء... فی المجلس انجام وظیفه خواهیم کرد. در جلسه ای قرار است در ارتباط با وضع فرهنگ و اوضاع اجتماعی امروز تصمیم گیری های نسبتاً کلانی صورت بگیرد. یکی از اصلی ترین اعضای جلسه این پیشنهاد را می کند که: «در همه ی ادارات و سازمان های موجود می شود شب شعر طنز هفتگی برگزار کرد که آخر هر هفته کارمندان و کارکنان ادارات و سازمان ها شاد و سر حال به خانه هایشان بروند. با این کار هم به گرم تر شدن کانون خانواده ها کمک کرده ایم و با ایجاد نشاط به کارکنان روحیه و انگیزه ی کار و فعالیت بخشیده ایم...»

این نگاه به طنز، در بهترین شکل آن در صد بسیار ناچیزی از مقصود و هدف طنز است که به قول ادیبان قابل احصاء نیست. طنز قرار نیست ما را سرگرم کند و تنها به کار وقت خوش کردن بیاید. ایجاد نشاط برای کارمندان به سادگی با اضافه کردن حقوق و مزایای آنان امکان پذیر است. رفع کسالت و خشکی جلسات با اجرای برنامه های کارشناسی شده و مورد نیاز واقعی جامعه میسر است. افراد جامعه اگر احساس کنند که برنامه ای در راستای نیازهای اساسیشان برگزار می شود، بدون تردید با روی باز و نشاط کافی از آن استقبال می کنند. در حال حاضر ما نیاز مندیم که طنز را دقیق تر بشناسیم و در این که هدف اصلی آن چیست تجدید نظر کنیم. دون شأن طنز است که نهایت توانش خندانند و ایجاد سرور باشد و به قصد تلطیف شرایط کسالت آور از آن استفاده شود. فکاهه و دلک بازی این وظیفه را به خوبی انجام می دهد. ماموریت و رسالت طنز سنگین تر از این مقوله ها است. پیوند طنز با هوشمندی، فرهیختگی، تأمل و درنگ پیوندی بسیار عمیق است و در کنار این همه، عنایتی هم به لبخند و انبساط خاطر دارد. لبخندی که از روی ادراکی عمیق و تأمل برانگیز حادث می شود، خنده ی طنز، خنده ی آدمی است که نگران اوضاع جامعه است. خنده ای است بر زشتی ها و کژی ها و ناهنجاری ها. خنده ای است از سر دلسوزی، که دغدغه های انسانی دارد. طنز، شنیدن برخی از واقعیت های فاجعه آمیز را فقط قابل تحمل می کند و قرار نیست با ایجاد سرگرمی کاری کند که همه چیز فراموش بشود. طنز ایمان داشتن به نیکی هاست و به همین دلیل همواره با فساد، شرارت و پلیدی در تعارض است.

طنز فرصتی ایجاد می کند که با آرامش خاطر به جدی ترین دغدغه های بشری فکر کنیم. خوشبختانه زبان فارسی با ظرفیت های شگفتی که دارد، ابزار بسیار قدرتمندی است برای انتقال مفاهیم و ارتباط با مخاطبان گسترده. این سرمایه ی ارزشمند در اختیار ماست و شایسته است شأن سخن و جایگاه والای زبان فارسی را بشناسیم و به معنای واقعی، فارسی را پاس بداریم. طنز می تواند ظرفیت های خاص زبان فارسی را در نهایت ظرافت و لطف و زیبایی به نمایش بگذارد و با صدای بلند اعلام کند که زبان فارسی و ویژگی های منحصر به فرد آن، زبانی است که پشتوانه ای از فرهنگی بسیار غنی و تاریخی درخشان دارد و به حق زبندی ملی بزرگ و خردورز، هوشمند و با ایمان چون ملت ایران و تمامی فارسی زبانان جهان است.

خبر اول

شعر طنزی که مورد استقبال رهبر معظم انقلاب قرار گرفت

محمد جواد شرافت شاعر آیینی در گفت و گو با خبرنگار پایگاه خبری حوزه هنری در پاسخ به پرسشی مبنی بر این که به طنز در اشعار آیینی تا چه میزان و چگونه پرداخته شده است، گفت:

این پرسشی بود که من هم سال ها پیش داشتم. ابوالفضل زرویی نصرآباد را در برنامه ای دیدم و به ایشان گفتم برخی از اشعار شما رسالت شعر آیینی در حوزه طنز را انجام می دهد. ایشان هم پاسخ دادند: طنز فاخر همان نهی از منکر است. وی ادامه داد: بعد از شکل گیری دفتر طنز حوزه هنری خیلی از شاعران متعهد کشور روی به شعر طنز آوردند. تا پیش از این شاعران طنز پرداز حجاب را در آثارشان به طنز مطرح می کردند، حال شاعران آیینی با روی آوردن به طنز بی حجابی را تقدیم می کنند. شرافت عنوان کرد: سعید طلایی شاعر طنز پرداز جوان در دیدار شاعران با رهبر معظم انقلاب

اسلامی شعر طنزی در نقد سبک شمردن نماز خواند که مورد استقبال مقام معظم رهبری هم قرار گرفت. این شاعر آیینی با بیان این که طنزی را که در آثار حافظ وجود دارد در آثار عاشورایی هم می توان دید، گفت: در اشعار آیینی به خوبی می توان به طنز پرداخت و البته این طنز در اغلب موارد طنزی تلخ خواهد بود. هشتمین جشنواره سراسری طنز سوریه در بخش های نمایش، فیلم کوتاه، استندآپ کمدی، عکس، شعر، نثر، داستان کوتاه و مقاله به همت حوزه هنری از ۲۵ تا ۲۷ مرداد در تهران در حال برگزاری است و از برگزارندگان کلیه بخش ها در تاریخ ۲۷ مرداد در تالار سوریه تقدیر خواهد شد.

حسین سلیمی

قطار هشتمین دوره جشنواره طنز سوریه به راه افتاد

روز اول هشتمین دوره جشنواره طنز سوریه هم سپری شد و جشنواره رسماً کارش را آغاز کرد. جشنواره این دوره از طنز مکتوب که سابقاً و پر قوت برگزار می شد به طنز سوریه تغییر نام داده است. البته این تغییر نام هم بی دلیل نبوده است. با اضافه شدن بخش های مختلف به این دوره جشنواره از جمله نمایش، فیلم و نمایشگاه عکس دیگر عنوان طنز مکتوب را به جشنواره نمی شناسد اتلاق کرد. به هر روی جشنواره این دوره مثل این که از همیشه پر بار تر و جدی تر کارش را آغاز کرده است. با اضافه شدن بخش های متنوع به جشنواره طنز سوریه شاید حالا بتوان از این جشنواره به عنوان جدی ترین جشنواره طنز یاد کرد.

بعدی روز اول جشنواره بود. مانده وحید هم این نمایش ۴۰ دقیقه ای را از اصفهان به تهران آورده بود تا در معرض دید داوران بخش نمایش یعنی علی نصیریان، علیرضا خمسه و رحمت امینی قرار دهد. وحید در این نمایش داستان زندگی پری را روایت کرد که میزبان میهمان مهمی بود و همین موضوع باعث شده بود که گرفتاری هایی برایش ایجاد شود. او نگرانی هایش را با جمشید شوهرش

بود را روایت کرد که دلباخته دختر مرده شوی شهر است و پس از به آب و آتش زدن های فراوان، هنگامی که رویای خود را بر باد رفته می بیند، ناخواسته وارد ماجراهایی می شود و به کمک یک جن به حاکمیت اصفهان می رسد.

اجرای نمایش بعدی!

اجرای نمایش «در دسرهای مرد مرده» بر نامه

آغاز برنامه های روز اول

روز اول هشتمین دوره جشنواره طنز سوریه با اجرای نمایش «چمچال» کارش را رسماً آغاز کرد. این نمایش ۶۵ دقیقه ای در دو سانس و در ساعت های ۱۵ و ۱۷:۱۵ اجرا شد. عرشیا شفیعیون کارگردان این نمایش که از اصفهان به تهران سفر کرده بود تا با اعضای گروهش در تالار سوریه به روی صحنه برود، داستان «مصیبت» که شاگرد غسلخانه

قصیده وارهای درباره اهل تظاهر!

عباس احمدی، شاعر و مسئول دفتر طنز حوزه هنری استان قم، در گفت‌وگو با خبرنگار پایگاه خبری حوزه هنری با بیان این که اثر خود را با عنوان «شغل» به هشتمین جشنواره سراسری طنز سوره ارسال داشته است، اظهار کرد: این اثر قصیده وارهای درباره افرادی است که تظاهر

می‌کنند و مسلمانی و دینداری‌شان در مسیر مادیات و رسیدن به اهداف دنیوی است؛ در حالی که در آموزه‌های دینی ما چنین چیزی وجود ندارد. وی در پاسخ به این سوال که آیا می‌توان چنین اثری را در عین طنز بودن، دینی و مذهبی هم دانست، گفت: من این اثر را شعر اعتراض و اجتماعی می‌دانم. البته می‌توان چنین اثری را شعر توحیدی و تعلیمی در قالب طنز دانست و در ادبیات فارسی هم از این دست آثار زیاد بوده است. احمدی افزود: آثار ناصر خسرو اغلب دینی است و در عین حال جنبه تعلیمی و اعتراض دارد. اشعار حافظ نیز سرآمد این گونه آثار است. البته در دوران معاصر بر روی این موضوعات کم کار

در میان گذاشت که در همین حین، مبهمانان سر می‌رسند و ادامه ماجرا!

نمایش «آقای مجنون خانم لیلی»

بعد از اجرای این نمایش نوبت به اجرای نمایشی دیگر با عنوان «آقای مجنون خانم لیلی» رسید. نویسنده این اثر را محمد رضا کوهستانی بر عهده داشت و کارگردانی آن هم بر عهده سید حسین ساداتی سلیمی بود. این نمایش که در تالار مهر و در ساعت ۱۸ به روی صحنه رفته بود، داستان خواستگاری شهرام از صدیقه را روایت می‌کرد که با نقی طنز آلود به عشق و دلدادگی لیلی و مجنون، مشکلات و معضلات ازدواج جوانان امروزی را پیش روی این دو عاشق افسانه‌ای اثر نظامی گنجوی قرار می‌داد.

آغاز نمایش فیلم‌ها

اما این روزها سینما آزادی و سالن شهر قصه هم میزبان جشنواره طنز سوره هست و در این سه روز برپایی جشنواره هر روز در دو ستانس فیلم‌های کوتاه و مستند به نمایش در می‌آیند. نمایش فیلم‌های جشنواره با کارگردانی احسان شادمانی بهروز ساکن یک خوابگاه دانشجویی در تهران را روایت می‌کند که دچار بی‌خوابی است و گروه برای درمان بی‌خوابی‌های بهروز یک لالایی هدیه می‌آورد و ... فیلم بعدی که در سالن شهر قصه به نمایش در آمد، فیلم «رگ کلفت غیرت» بود این فیلم داستان بگو مگوی دو لات بر سر عشق یک زن به تعقیب و گریز آن دو و باز شدن پایشان به مکانی می‌انجامد که دنیایشان را عوض خواهد کرد. فیلم بعدی که به نمایش در آمد ساخته یاشار منوچهری بود که روایت زندگی پیرمردی بود که شغلش آهنگری است و از صدای خروپف همسرش نمی‌تواند بخوابد. از آنجا که همسرش این مسئله را قبول ندارد، آهنگر تصمیمات عجیبی می‌گیرد. «صدای جاده» انیمیشن ساخته برزان رستمی فیلم دیگری بود که روز گذشته به نمایش در آمد. این فیلم داستان دختر و پسر جوانی است که در خیابان با هم آشنا می‌شوند و این آشنایی منجر به ازدواج می‌شود و چندی بعد بچه دار می‌شوند. «فرشته مرگ» فیلم داستانی ساخته مهدی شهسوار فیلم دیگری بود که برای ستانس اول نمایش فیلم در سینما آزادی در نظر گرفته شده بود. فرشته مرگ قصه مرد جوانی است که در آخرین لحظه خودکشی متوجه برنده شدنش در قرعه کشی بانک می‌شود. در همین لحظه با فرشته مرگ روبه‌رو می‌شود. تماشاچیان حاضر در سالن شهر قصه بعد از نمایش این فیلم شاهد مستند «پارادیزوی من» مهدی تنگستانی بودند. این فیلم روایتی از خانواده تنگستانی، یک خانواده

اما این روزها سینما آزادی و سالن شهر قصه هم میزبان جشنواره طنز سوره هست و در این سه روز برپایی جشنواره هر روز در دو ستانس فیلم‌های کوتاه و مستند به نمایش در می‌آیند. نمایش فیلم‌های جشنواره با کارگردانی احسان شادمانی داستان بهروز ساکن یک خوابگاه دانشجویی در تهران را روایت می‌کند که دچار بی‌خوابی است و گروه برای درمان بی‌خوابی‌های بهروز یک لالایی هدیه می‌آورد

شده است و بیشتر موضوعات اجتماعی مد نظر شاعران بوده است.

این شاعر و طنزپرداز کشورمان همچنین با اشاره به این که در زمینه دفاع مقدس نیز می‌توان آثار طنز خوبی خلق کرد، گفت: درباره دفاع مقدس می‌توان طنز کار کرد اما متأسفانه شاعران خیلی به این موضوع نپرداخته‌اند. کجی‌ها و ناراستی‌هایی در فرهنگ وجود دارد که با پرداختن به موضوعاتی همچون دفاع مقدس و از طریق طنز می‌توان آن‌ها را برطرف کرد. در زمینه دفاع مقدس در قالب طنز موقعیت‌آثار بسیاری می‌توان خلق کرد و به طور مثال در اردوگاه‌های اسرای ماسوژدهای فراوانی برای طنزپردازان وجود دارد.

اصیل ایرانی اسلامی از سال ۱۳۳۴ تا به امروز را در قالب عکس به نمایش گذاشت. «حکم به کشتن مگس» عنوان دیگر فیلم این بخش بود. این فیلم هم داستان مردی ساده‌لور را روایت می‌کرد که شکایت خود را از نگهبان دروازه به نزد قاضی شهر می‌برد؛ اما قاضی مگس را مقصر اعلام می‌کند و ... «عبدل بیتل رستگار می‌شود» هم عنوان آخرین فیلمی بود که در ستانس اول به نمایش در آمد.

ستانس دوم نمایش فیلم‌ها

اما بلافاصله بعد از ستانس اول، نمایش فیلم‌های کوتاه در ساعت ۱۹ و ستانس دوم آغاز شد. «کلاب به روتون» آغاز گر نمایش فیلم‌ها در بخش دوم بود. این فیلم ساخته شده بود تا یک سوال را پاسخ دهد و سوال این بود که «اگر شهروندان تهرانی توی کوچه و خیابان احتیاج مبرم به قضااء حاجت پیدا کنند، چه گزینه‌هایی پیش رو دارند؟». «سرد» عنوان دومین فیلم ستانس دوم بود این فیلم این گونه آغاز می‌شود: کودکی در حال نوشتن تکالیفش است. صدای دعوای پدر و مادر به گوش می‌رسد. کودک نمی‌تواند مشق‌هایش را بنویسد، مدام می‌نویسد و پاک می‌کند. بعد از این فیلم‌ها نوبت به نمایش «گریپ فروت» رسید. این فیلم هم روایت زندگی پیمان که دانشجوی اخراجی رشته پزشکی است، ادعا می‌کند که توانسته تمام علم پزشکی را در یک جزوه بیست صفحه‌ای خلاصه کند و برای معرفی این دستاوردش سمیناری را تدارک دیده است؛ اما شب قبل از برگزاری سمینار اتفاقاتی روی می‌دهد. فیلم بعدی این بخش «کرز نگر» نام داشت. روایت کرز نگر و را می‌شود در چند کلمه تعریف کرد: «در باور مردمان بومی جنوب موجودی پلید و مقصر ماه گر فتگی است. اما او که روی ماه زندگی می‌کند بسیار صلح‌طلب و علاقه‌مند به هنر است.» پس از نمایش این فیلم نوبت به فیلم دیگری از مهدی تنگستانی رسید. «گناوه من پاریس» یک شوخی با شهر گناوه بندری از هزاره‌های تاریخ بود. «شب نم» دیگر فیلم ستانس دوم روایت دختر بچه‌ای بود که برای پنهان کردن شب‌ادراش دست به اقدامی می‌زند. بعد از این فیلم «کافه کربلا» به نمایش در آمد. این فیلم که عنوان کنجکاوای برانگیز داشت، داستان کافه عجیب و غریبی در تهران بود و قصه دختر از فرنگ آمده‌ای که از بسبجی‌ها می‌ترسد را بازگو می‌کرد. «شکلات» عنوان آخرین فیلمی بود که در روز اول جشنواره طنز سوره به نمایش در آمد. در این فیلم معلمی در حین املاء گفتن متوجه می‌شود که یکی از دانش‌آموزان شکلات می‌خورد. علت را از او جویا می‌شود و دانش آموز جواب می‌دهد برای این که املاش را بیست بگیرد شکلات می‌خورد و ادامه ماجرا.

در بیان این که جشنواره چقدر چیز خوبی است

امید مهدی نژاد

جشنواره سرجمع چیز خوبی است. مثلاً به این دلیل که یک دورهمی بزرگ است، که در یک جشنواره مرتبط با طنز، طبیعتاً حول محور طنز برگزار می‌شود. الان می‌شود شعار داد که در جشنواره رقابت فرغ قضیه است و آنچه اصل است رفاقت است و گردهمایی و هم‌اندیشی و هم‌افزایی. اما قابل انکار نیست که بخش رقابتی جشنواره برای عمده‌شکرت‌کنندگان در جشنواره، دقیقاً در نخستین وهله‌های اهمیت قرار دارد.

و خوب، بخشی از شیرینی کار هم همین است، که یکی اول شود و یکی دوم و یکی هم سوم. اما در اینجا باید این شعار را سر داد که چقدر خوب است که با دامن زدن به جنبه‌ها و جوانب نامطلوب رقابت، این شیرینی را به تلخی تبدیل نکنیم. چرا؟ چون این شعار هم قابل سر دادن و غیرقابل انکار است که نتیجه داوری هر جشنواره، برآیند پسند و سلیقه داوران آن جشنواره است، نه ملاک اول و آخر قوت و ضعف آثار. با این حال، ناچاریم اشاره کنیم که این حقیقت هم قابل انکار نیست که: البته سلیقه داریم تا سلیقه.

سلیقه آدم‌ها در تناسب تام با دانایی‌ها و توانایی‌های‌شان است و بدین ترتیب شک نمی‌شود داشت که سلیقه فلان استاد طنز و ادبیات، قابل قیاس با سلیقه فلان فرد عامی که دارد توی خیابان راه می‌رود، نیست.

حالا اگر خواستید از سطور بالا نتیجه‌ای، چیزی بگیرید، بی‌زحمت این نتیجه را بگیرید:

جشنواره طنز سوره، یکی از بهترین جشنواره‌های بشری است، با شرکت‌کنندگان، داوران، برنامه‌ریزان، دست‌اندر کاران و بقیه عواملی که همه دست به دست هم داده‌اند تا یک اتفاق فرخنده فرهنگی را رقم بزنند و احتمالاً تا این لحظه بخش عمده‌اش را زده‌اند.

از همه متشکریم.

در باب جوانی

ما جوانیم و کار می‌خواهیم
عزت و اقتدار می‌خواهیم
شغل خوب و مناسبی که به آن
بکنیم افتخار می‌خواهیم
هی به ما گیر بیخودی ندهید
ذره‌ای اختیار می‌خواهیم
ما مگر گفته ایم تایتانیک
آپولو یا قطار می‌خواهیم؟
فوق فو قش پراید دست دویی
که شویم سوار می‌خواهیم
از همان‌ها که می‌خورند ضبطش
جای سی دی نوار می‌خواهیم
سفر تایلند ناچور است
سفر قندهار می‌خواهیم
بعضی از ما دچار زن شده ایم
سبد خانوار می‌خواهیم
تا شود سرخ بلکه صورتان
سیلی آبدار می‌خواهیم
ما بقی هم هنوز چون عزیزیم
خودمان را دچار می‌خواهیم
یک تنه بیست و چند ساله شدیم
بسمان است یار می‌خواهیم
یاری بند و بار جالب نیست
یار بند و یار می‌خواهیم
نه از آن یارهای معمولی
گلرخ و گلعداز می‌خواهیم
مادرم دختری نشان کرده
عکس سه در چهار می‌خواهیم
البته شرط کرده ایم فقط
همسر خانه دار می‌خواهیم
همسری که بگویمش بترک
بکند انفجار می‌خواهیم!
روی خوش، قلب ساده و ضمنا
ظهر از ایشان ناهار می‌خواهیم
دست در دست هم دهیم به مهر
هفت ایل و تبار می‌خواهیم
بچه مان را مشابه خودمان
صالح و رستگار می‌خواهیم
زندگانی فشار هم دارد
قرص ضد فشار می‌خواهیم
بعد صد سال هم اگر مردیم
بر سر خود مزار می‌خواهیم
از خدا با کمال پرویی
بخشش بیشمار می‌خواهیم
منزل کوچکی میان بهشت
وسط آبشار می‌خواهیم
ما جوانیم و آرزو داریم
یک دل پاک و با وضو داریم!

سعید طلایی

هر آنچه را که باید از جشنواره هشتم طنز سور ه دانست

چه خبر از جشنواره هشتم؟!

میلاذ رفاقتی

«طنزی که حوزه هنری از بدو تاسیس قرار شد از آن حمایت کند همان طنزی است که با فرهنگ و آموزه‌های دینی، قومی و ملی و مذهبی ما نسبت دارد به جهت ایرانی و مسلمانی بودن سفارش‌های بسیاری صورت گرفته البته طنز پایه و اساس معترضی دارد برای این است که ناهنجاری‌ها را بیان کرده و به قصد اصلاح مطرح می‌شود.» این‌ها گوشه‌ای از گفته‌های ناصر فیض دبیر هنری هشتمین جشنواره طنز مکتوب در نشست خبری هشتمین جشنواره سراسری طنز سور ه بود.

زمینه تولید آثار داشته باشند همان جا مقرر شد ۴ رشته به جشنواره افزوده شود که عبارتند از فیلم، استندآپ کمدی و نمایش البته عنوان جشنواره هم از طنز مکتوب به سور ه تغییر یافت.

۲۵۸۰ اثر در ۸ رشته

وی تشریح کرد: فراخوان جشنواره سال گذشته اعلام شد و طی این مدت ۲۵۸۰ اثر در ۸ رشته به دبیر خانه رسید این تعداد از سوی ۷۲۰ نفر واصل شد، ۲ هزار و ۲۰۷ اثر در بخش آزاد و ۲۷۴ اثر در مجموع در بخش ویژه انگوی خانواده و ایران ۱۴۰۴ واصل شد.

۶۶ نفر نهایی

دبیر اجرایی این جشنواره ضمن دفاع از عملکرد داوران ابراز داشت: در مجموع تعداد ۱۷۸ اثر به بخش نهایی جشنواره رسید که از ۶۶ طنزپرداز بود آمار نشان می‌دهد ۷ داستان کوتاه، ۸ شعر، ۲۲ عکس، ۱۶ فیلم کوتاه، ۱۰ مقاله، ۹ نثر و ۶ نمایش به مرحله پایانی راه یافتند.

۷۷ میلیون جایزه

وی جدول برنامه‌ها را این گونه توضیح داد که ۶ نمایش طنز در روزهای ۲۵ و ۲۶ مرداد در سالن‌های حوزه هنری در ۲ نوبت اجرای می‌شود این نمایش‌ها پس از اتمام جشنواره با همکاری دفتر طنز تا پایان سال به اجرای عمومی گذاشته می‌شود البته فیلم‌های کوتاه هم طی دو سانس در سینما آزادی به نمایش در می‌آید ۴ کارگاه امسال خواهیم داشت و در کنار آن نمایشگاه عکسی برپا می‌شود. وی در پایان گفت: مراسم اختتامیه در روز دوشنبه ۲۷ مرداد از ساعت ۱۸ تا ۲۰ سوره با اجرای علیرضا خمسه برگزار می‌شود از آثار برترین‌ها کتابی توزیع خواهد شد و میزان مجموع جوایز حدود ۷۷ میلیون تومان است.

چارچوب طنز توجه کرد آن را دارای محدودیت ندانست به اعتقاد ما طنز پرداز واقعی آن است که هر حرفی را با اخلاق و ظرفیت مخاطب باز گو کند قطعا بخشی از طنز هم رندی و ظرافت و ارتباط با مخاطب است و بخشی هم ایجاد نشاط است اما این که برای ایجاد سرور طنز عنوان می‌شود مطلب نادرستی است چرا که به آن فکاهه و لطیفه می‌گویند هدف طنز این نیست اگر در گلستان و مثنوی مولانا طنز دیده می‌شود به این شکل نیست که بخواد با ادبیاتی سر مخاطب را گرم کند در سخن حافظ هم نکته و خلوتی است که می‌توان از آن تعلیم گرفت ما نیز در حوزه هنری چنین طنزی را تبیین می‌کنیم.

پاکیزه سخن گفتن

وی افزود: تلاشمان این بود و قطعاً برای رسیدن به هدف‌های بزرگ تعاریف مناسب و علمی نیاز است ما به این نکته توجه داریم که به افراد توهین نشود و فردی که حقش نیست زیر سوال نرود سعی می‌کنیم پاکیزه سخن بگوییم از این رو جشنواره‌های حوزه هم برای شناخت این نوع طنز است.

هم کیفیت و هم کمیت

وی ادامه داد: همه جشنواره‌ها به کیفیت و کمیت آثار توجه دارند این جشنواره در دوره هشتم نسبت به سال‌های گذشته مورد استقبال قرار گرفته و اسامی برجستگان طنز در میان شرکت کنندگان دیده می‌شود.

تغییر از مکتوب به سور ه!

علی قربانی دبیر اجرایی جشنواره ضمن بیان این که ۲۵ تا ۲۷ مرداد ماه هشتمین جشنواره طنز سور ه در حوزه هنری برپا می‌شود عنوان کرد: پس از این که جشنواره در شورای جشنواره‌ها تصویب شد که دو سالانه باشد و در این مدت برگزیدگان جوان طنزپرداز مراداتی در

روز هنر نگاران

ناصر فیض دبیر هنری جشنواره و مدیر دفتر طنز حوزه هنری اظهار داشت: باید روز خبرنگار را به اهالی رسانه تبریک بگوییم چرا که خبرنگاری یکی از شرافتمندترین مشاغل است و ارتباط مستقیم با اعتلای فرهنگ دارد این روز را به اهالی رسانه که به هر شکل ذیل این عنوان تعریف می‌شوند تبریک می‌گویم اگر امر خبرنگاری و خبررسانی درست انجام پذیرد می‌تواند خدمتی باشد که شاید در بسیاری مشاغل نتوان نظایر آن را دید.

طنزی آمیخته با آموزه‌های دینی

وی ضمن اشاره به طنز افروز: طنزی که حوزه هنری از بدو تاسیس قرار شد از آن حمایت کند همان طنزی است که با فرهنگ و آموزه‌های دینی، قومی و ملی و مذهبی ما نسبت دارد به جهت ایرانی و مسلمانی بودن سفارش‌های بسیاری صورت گرفته البته طنز پایه و اساس معترضی دارد برای این است که ناهنجاری‌ها را بیان کرده و به قصد اصلاح مطرح می‌شود.

اخلاق‌مداری و توجه به فرهنگ ملی و مذهبی

به گفته این طنز هدف اصلی طنز بیان ناهنجاری به قصد رفع آن است طنز یک پوشش مناسبی به بیان ناگواری داده و آن را قابل تحمل می‌کند از این روز قرار شد در حوزه از این نوع طنز حمایت شود همان طنزی که زبان فارسی را به عنوان زبان توانمند به رخ می‌کشد، زبان فارسی به شدت گسترده و ساختار منداست طنز در حوزه می‌خواهد با توجه به زبان فارسی توانمندی‌ها در کنار اخلاق‌مداری و توجه به فرهنگ ملی و مذهبی نشان دهد.

رندی و ظرافت طنزی

رئیس دفتر طنز حوزه هنری خاطر نشان کرد: باید به

عشق مشعشع

یک بار دگر آمد و شد حسن تو مطلع
حسنى که رسیده ست به ته تا خود مقطع

چون تشت که در آن رود از چکه لوله
یا بشکه که در آن رود از نشتی منبع

مظروف تو گنجایش مظروف مرا ظرف
در شعشعات غرق شدم نور مشعشع

ماییم دو جسمی که چپیدم به یک روح
چون لوزی پنهان شده در خیک مربع

هستیم دو مضمون نه به صورت که به معنا
تو شعر بلا و زنی و من نثر مسجع

شد عقل ز دستم چه بگویم که به آغل
افتاد مسیرم، به لبم مع و مع بع

گویند رفیقان که شدی چون بز اخفش
بز نیست فقط آن که چریده ست به مرتع

گو یاسند صحبتشان هست کتابی
از قرن یکم با قلم ابن مقفع

من هیچ ندانم که خودم جامه دریدم
یا جامه کن تحفه مرا کرد مخلص

چون آتش عریان ذغال بنما رخ
تر یکا پر بیچهره در جلد مشمع!

حتی صنما کرد رها جور و جفارا
اوقات مرا کم بشوای دوست مصدع

دیری ست که مشق من بیچاره فغان ست
از بسکه جزع کرده دلم گشته مفرغ!

سعدی نتواند که چنین شعر بگوید
اینگونه مقفا که نگر دیده مصنع

واویلا، لیلا، انا مجنون و احبک
تقدیم تو باد این غزل چرت ملمع!

میرصافی

همراه با اکبر اکسیری

در طنز خود آزارم و نه دیگر آزار!

حسین اسکندری
اکبر اکسیری یا مشاعره در رمضان شبانه در محل مسجد به شعر علاقه مند شده و به قول خودش با تعمیر و تغییر بیت‌های من در آوردی پا به دنیای شعر نهاده است؛ او در تمام قالب‌ها شعر گفته و در بسیاری از نشریات ادبی به چاپ رسانده است. البته او کتاب‌های بسیاری هم منتشر کرده که به دلیل کثرت آثار نام بردن از آن‌ها در این مقاله نمی‌گنجد! او زبان منحصر به فردی در طنز و طننازی دارد که به همین بهانه به سراغ او رفته و با او گپ کوتاهی زده‌ایم.

بیشتر از حرکت‌های جدی باشد. هر جا که پایه‌های طنز کشیده شود در آنجا پلیدی و بد اخلاقی‌های فرهنگی دیده می‌شود. اگر مستون طنز قوی در روزنامه‌های کشور داشته باشیم شاهد اختلاس‌های چندمیلیاردی نخواهیم بود. برای رونق پیدا کردن طنز در کشور اتاق فکری لازم است تا طنز حرکت کند و به مشکلی فرهنگی و هنری تبدیل نشود.

آقای اکسیر در سال‌های اخیر شاهد ظهور و بروز طنز پردازان زیادی بوده‌ایم؛ این اتفاق را مثبت ارزیابی می‌کنید یا منفی؟

شاعر و نویسنده‌ای که می‌خواهد وارد عرصه طنز شود باید پیش از ورودش اعتمادسازی کند و بعد از آن با استفاده از طنز سعی در رفع مشکلات و معایب کند. نهادهایی مانند حوزه هنری و دفتر طنز این نهاد می‌توانند با حمایت هر چه بیشتر از طنز پردازان کشور و چاپ آثارشان باعث شکوفایی طنز در زمینه و موضوعات گوناگون شوند.

جناب اکسیر، با این وجود من فکر می‌کنم تعداد این همه شاعر جوان که خیلی هم آسان کارهایشان را در مطبوعات منتشر می‌کنند، به شعر ما آسیب رسانده است.

ایران سرزمین حاصل خیزی است و از این که به خود کفایی ملی در شعر و صدور شاعر رسیده‌ایم به خود می‌بالیم، اما آنچه جای بحث دارد این است که همگام با این همه شاعر، ما منتقد و نشریه اختصاصی شعر نداریم. جامعه ادبی اگر فاقد منتقدان حرفه‌ای و تاثیر گذار باشد، شاعران جوان به تکروری‌های گاه ناآگاهانه ادامه می‌دهند و تمام صفحات ادبی و سایت‌ها را با واسطه‌یابی واسطه تسخیر می‌کنند. هر قدر هم که با ذوق باشند دیگر انگیزه‌های برای تلاش نخواهند داشت و محکوم به جوانمردگی در شعرند. یادم هست در روزگار جوانی و جهل، بعد از چندین سال ارسال شعر، تازه به چاپ نام خود در ستون نامه‌های رسیده افتخار می‌کردیم. تازمانی که تحریریه‌های ادبی از نعمت حضور شاعران و منتقدان حرفه‌ای خالی است نمی‌توان انتظار معجزه داشت. تولید انبوه شعر در جامعه امروز بزرگ‌ترین آفت شعر جوان ماست.

ایران سرزمین حاصل خیزی است و از این که به خود کفایی ملی در شعر و صدور شاعر رسیده‌ایم به خود می‌بالیم، اما آنچه جای بحث دارد این است که همگام با این همه شاعر، ما منتقد و نشریه اختصاصی شعر نداریم. جامعه ادبی اگر فاقد منتقدان حرفه‌ای و تاثیر گذار باشد، شاعران جوان به تکروری‌های گاه ناآگاهانه ادامه می‌دهند و تمام صفحات ادبی و سایت‌ها را با واسطه‌یابی واسطه تسخیر می‌کنند.

طنز یکی از ویژگی‌های مهم شعرهای شما است. یاد می‌آید که زنده یاد عمران صلاحی در گفت‌وگو با یکی از رسانه‌ها از اکبر اکسیر به عنوان کسی که سال‌ها پیش در نشریات مثل دنیای سخن طنزهای به یادماندنی نوشت نام برده بود. چطور شد که آن دید مطبوعاتی در شعرهای تان ریشه دواند؟

مقوله طنز نویسی یا طنز پردازی یا طنز اندیشی متفاوت است آدم طنز نویس چنانچه از عنوانش مشخص است به وظیفه‌پر سنی‌اش عمل می‌کند و مجبور است برای نشریه‌ای که کاری می‌کند مطلب برساند که اغلب به فکاهه و طنز ژورنالیستی معروف است. آدم طنز پرداز از جابه‌جایی کلمات، استفاده از کژتابی‌های مونتاز، جوک و لطیفه، دست کاری ضرب‌المثل و عدول از روال عادی جملات جدی به طنز می‌رسد. اما آدم‌هایی که طنز اندیش هستند از بقیه متفاوتند. مثل عمران صلاحی، کیومرث منشی‌زاده. نگاه شاعر طنز اندیش به هستی اصولاً طنز آمیز است. این دسته از طنز شفاهی محکمی بر خورد دارند. حاضر جوابند، بداهه سرایند، رگ کلمه و مخاطب را می‌شناسند. طنز در آثارشان مثل یک عطسه اتفاق می‌افتد. این گروه اگر تیزبین باشند و آشنایه مهندسی کلمات و کاربرد زمان می‌توانند طنز را به معنای واقعی کلمه ارائه دهند. من طنز را از جوانی با شعرهای فکاهی و طنز روزنامه‌ای شروع کردم و حالا در آستانه پنجاه و چند سالگی تجربیاتم را با طنزی مرموز در شعرهای کوتاه به کار گرفته‌ام. طنزی که زیر پوستی و گزنده است و اغلب ماز و خبیستی. من در طنز خود آزارم نه دیگر آزار. تلاش می‌کنم تا صلابت کلمه را بشکنم و با هویت بخشی به کلمات مهجور و پیش پا افتاده در فینالی غیر مترقبه به طنز برسیم و مخاطب را با صمیمیتی تمام در گیر کنیم و از معصومیت کلام به نتیجه شوخاکی می‌رسیم که تلخی آن لحظه‌ای بعد در ذهن مخاطب شکل می‌گیرد. طنزی که یک احتراق درون سوز است.

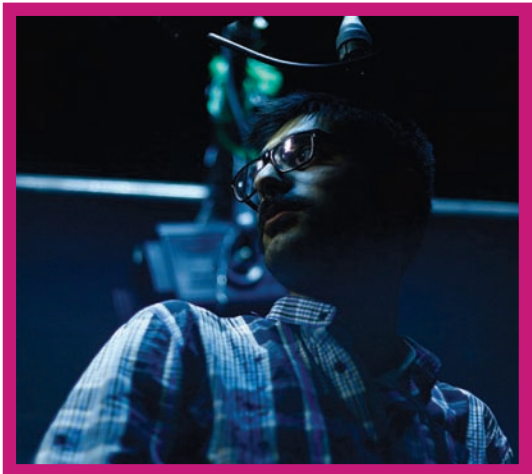
فکر می‌کنید طنز چه تاثیری می‌تواند در اصلاح امور جامعه داشته باشد؟ آیا صلاحی و طنز این است که بر روی جامعه اثر بگذارد یا این که صرفاً مخاطبش را بخنداند؟

طنز وسیله‌ای است برای اصلاح جامعه و تاثیر آن می‌تواند خیلی

همه نمایش‌های جشنواره طنز سوره

طنازی به توان ۱۰!

سید جواد قوامی

چمچمال
نمایش چمچمال داستان «مصیبت» را که شاگرد غسلخانه است روایت می‌کند. او دلپاخته دختر مرده شوی شهر است و پس از به آب و آتش زدن‌های فراوان، هنگامی که رویای خود را بر باد رفته می‌بیند، ناخواسته وارد ماجراهایی می‌شود و به کمک یک جن به حاکمیت اصفهان می‌رسد.
عرشیا شفیعیون کارگردان این نمایش است. او تا کنون نویسنده و کارگردان نمایش‌هایی از جمله شعبده شیطان، عاشقی محض... محض عاشقی، اپراتاتر امام رضا علیه السلام؛ پر فورمنس عرشیان، هفت خط، هفت خوان و ارزبایی شتابزده بوده است. البته فعالیت‌های هنری او به تئاتر محدود نمی‌شود. او علاوه بر تئاتر در عرصه فیلم‌های مستند هم فعال است که از جمله این فعالیت‌ها می‌توان به کارگردانی فیلم‌های مستند، اعتقاد، کاباره خواجه، این نامه رو رئیس جمهور بخونه! اشاره کرد.

متل
نمایشنامه متل به بررسی و نقد رشوه و لابی در اجتماع می‌پردازد. ابتدا پدری که فرزندش مستعد فوتبال نیست در ازای رشوه از دلالی می‌خواهد پسر وی را فوتبالیست کند. همان پدر در ازای این کار برادر این دلال را صاحب مدرک تحصیلی دانشگاهی می‌کند با آن که برادر وی اساساً انسانی مستعد در دانشگاه نیست. همان برادر در ازای این کار پیرزنی را به شکل غیر قانونی از کشور خارج می‌کند و پیرزن نیز در ازای آن دختر جوانی را بازیگر می‌کند بدون آن که استعدادی در این کار داشته باشد و این چرخه غیر قانونی ادامه پیدا می‌کند تا به نوزادی می‌رسد. او تازه به دنیا آمده و هیچ چیز از روابط ناسالم آدم‌ها نمی‌داند ولی از او می‌خواهند که در ازای تولدش رشوه‌ای بدهد که وی ترجیح می‌دهد به جای این عمل به دنیای قبلی‌اش باز گردد. این نمایشنامه بر اساس متل‌های قدیمی نگارش یافته است.

در دسرهای مردم مرده
داستان در دسرهای مردم مرده از آن جایی آغاز می‌شود که پری میزبان میهمان مهمی است. او نگرانی‌هایش در باره این میهمانی را با جمشید شوهرش در میان می‌گذارد و در این بین اتفاقاتی رخ می‌دهد.
کارگردان این نمایش مائده وحید است. مائده وحید متولد سال ۶۷ در اصفهان دارای مدرک کارشناسی ارشد کارگردانی نمایش است. وی فعالیت حرفه‌ای خود را از سال ۸۲ آغاز کرده و تا کنون در بیش از سی اثر نمایشی به عنوان نویسنده، کارگردان و بازیگر حضور داشته است. از جمله آثاری که کارگردانی کرده است نمایش‌هایی همچون: فقط به اندازه یک سلام، به کمد آرامش و در دسرهای مردم مرده است.
مائده وحید همچنین دارای جوایز متعدد از جشنواره‌های مختلف همچون جشنواره تئاتر رضوی، جشنواره ماه، جشنواره تئاتر استانی و منطقه‌ای است.

اندرونی
نمایش اندرونی در دورانی اتفاق می‌افتد که ناصرالدین شاه به اولین سفر فرنگش رفته است و نبود او در اندرونی باعث شده که غوغایی در اندرونی‌اش به پا شود که نگو و نپرس!
مهدی معماری کارگردان این نمایش کارشناس ادبیات نمایشی از دانشگاه سوره تهران است. معماری تا کنون نگارش و کارگردانی نمایش‌هایی چون جدول آقا و خانوم مندلیف و مار گاریتا الملوک را بر عهده داشته است. البته او در زمینه نویسندگی هم فعال است و تا حالا نمایشنامه‌های: بلیط، قایم باشک، کامبیز دستی، شاید آنتیگونه، روز هفتم، اوت، ملبورن با عشق، لامپ ۱۰۰ و دوئت چندش آور را نوشته است.

نمایش کم‌دی، گونه‌ای از نمایش است که حین ارائه تصاویر همچو آمیز از جهات منفی و ناهنجار زندگی، عیب‌ها و مفاسد جامعه و حقایق تلخ اجتماعی را غلو شده، یعنی پست‌تر از آنچه که هست نمایش می‌دهد، تا خصوصیات، صفات و مشخصات آنها بارز تر و آشکار تر نمودار شود. نمایش در تعریفی کلی به معنی تقلید از اعمال و کردار محیط پیرامون نوع بشر برای اصلاح امور اجتماعی است. اما حس تقلید از اعمال و کردار هموعان، حیوانات، پرندگان و آدمیان و تلفیق آن با مسایل اجتماعی بعدها انسان را در شرايطی قرار داد تا به سمت نمایش‌هایی حرکت کند که یا بار خنده در آنها مدنظر بود و به عنوان نمایش‌های کم‌دی شناخته می‌شدند و یا بار غم و اندوه داشت با عنوان تراژدی.

نمایش‌های کم‌دی محصول تقلید انسان از اعمال و کردار مضحک حیوانات، پرندگان آدمیان و تلفیق آن با مسایل اجتماعی است، اما این گونه نمایش در طول تاریخ اوج و فرودهای بسیاری داشته است، آنچنان که این هنر مردمی در طول تاریخ به عنوان گونه‌ای مستقل و منحصر به فرد حفظ شده و همواره به عنوان چرخه خنده و اندیشه در عرصه هنر محسوب شده است. در نمایش‌های کم‌دی، خلق فضای شادی آور توأم با خنده، تفکر برانگیزی و اصلاحگری همواره به عنوان وجه بارز شناخته شده است. کم‌دی همچو آلود، کم‌دی دسیسه، کم‌دی موقعیت، کم‌دی خلق و خو، کم‌دی رفتار، کم‌دی رماتییک و مضحکه‌ها صورتک و تقلید هزل آمیز (پارودی) از انواع نمایش‌های کم‌دی است که هر کدام بنا به مضامین خاصی نگاشته شده و به اجرا درمی‌آیند.
در این دوره از جشنواره طنز سوره بخش نمایش هم اضافه شده و مخاطبان شاهد اجرای ۶ نمایش در این روزها هستند.

دوران خوش باز نشستگی
نمایش «دوران خوش باز نشستگی» روایت جاوید حشمتی است که بعد از ۳۲ سال کار کردن در شرف باز نشستگی است و آرزو دارد با پس اندازش در دوران باز نشستگی همراه همسرش به سفر اروپا برود ولی همسرش موافق این سفر نیست در حالی که او در رویایش به فکر سفر است و ...

کارگردان این اثر احسان جانی است که تا کنون نمایش‌های: چله نشین عشق، امشب مهره‌های پشت من لبک می‌زند، رام کردن زن سرکش، ترانه آب، مادرانه، پدرا نه، قصه بگو یا بیمبر و دن کامیلورا اجرا کرده است. او که متولد سال ۶۲ اصفهان است، مدرک کارشناسی ارشد کارگردانی تئاتر دارد و فعالیت هنری خود را از سال ۷۶ آغاز کرده و تا کنون بیش از هفتاد اثر نمایشی را کارگردانی کرده و در جشنواره‌های متعدد کشوری حاضر شده و جوایز بسیاری کسب است.

آقای مجنون خانوم لیلی
نمایش داستان خواستگاری شهرام از صدیقه است که در ادامه با نقی طنز آلود به عشق و دلدادگی لیلی و مجنون، مشکلات و معضلات ازدواج جوانان امروزی را پیش روی این دو عاشق افسانه‌ای اثر نظامی گنجوی قرار می‌دهد و ...
کارگردان این نمایش سید حسین ساداتی سلیمی است. آغاز فعالیت هنری او در رشته تئاتر از سال ۱۳۷۳ با حضور در جشنواره‌های دانش آموزی و حضور در کلاس‌های آموزشی مرحوم استاد قنبری نیا همراه بود او از سال ۱۳۷۵ ورود جدی به عرصه تئاتر پیدا کرد.
سلیمی حضور در عرصه کارگردانی را با کارگردانی نمایش پیراهن هزار یوسف در سال ۱۳۷۸ تجربه کرد و پس از آن نمایش‌های: شب بی پایان فاخته، لحظه مات، عروس، شور شیرین، اتوبان، میشه لطفاً خفه شی، شب سیب زمینی و آقای مجنون خانوم لیلی را کارگردانی کرد.

به بهانه برگزاری نمایشگاه
عکس در هشتمین جشنواره
طنز سوره

عکاسی بالتز طنز!

علی پور موسی

عکاسی طنز به نوع تفکر عکاس و این که نیمه پسر لیوان یا نیمه خالی آن را می بیند، بر می گردد. البته باید اول سوژه ای طنز آمیز وجود داشته باشد که عکاس بتواند آنها را ثبت کند. در حوزه هنرهای تجسمی این کار یکا تورا است که می تواند طنز را مطرح کند، چرا که همه چیز در داستان هنر مند است اما عکاس در مقابل سوژه باید زاویه دید خود را تغییر دهد تا بتواند آن را طنز آمیز ببیند. مثلاً در عکاسی جنگ یک عکاس می تواند اینقدر شاد و پر انرژی باشد به طوری که قاب دوربینش را علاوه بر بحران ها بر جلوه های طنز آمیز هم ببیند.

گاهی می توان سوژه های معمول را به گونه ای دست کاری کرد که به صورت طنز آمیز جلوه کند مثلاً با استفاده از لنز ۱۸ می توان، فرم اصلی را به هم ریخته و مخاطب را خندانند. در عکاسی طنز بیشتر کاربرد نرم افزارها و لنزهای عکاسی مطرح است. در عکس طنز ظرافت کار بیشتر است و مفهومی را باید انتقال داد که هر کسی شاید آن موضوع را به آن شکل ندیده باشد؛ چرا که بیشتر عادت کرده ایم به موضوعات به صورت جدی نگاه کنیم.

با این که عکاسی طنز به نسبت عکاسی جدی کار سخت تری است، اما می تواند نگاه مان را به اطرافمان تغییر دهد و تاثیر گذار تر هم باشد؛ چون مخاطب اول متوجه طنز قضیه می شود و بعد به مفهوم عمیق آن پی می برد و به این ترتیب بیشتر در ذهنش ماندگار می شود.

شاید تصور کنید خلاقیت موهبتی ذاتی است و همه مردم شایسته آن نیستند. اما این طرز فکر کاملاً اشتباهی است. خلاقیت در پس افکار انسان نهفته است و می توان با کمی مطالعه و تمرین آن را بیدار کرد. با دوربین عکاسی می توانید خلاقیت خود را نشان دهید. کافی است دوربین را بردارید، وارد خیابان بشوید و با نگاهی متفاوت به اطراف و انسان ها نگاه کنید. تماشای دنیا از نگاه دوربین با دنیایی که با چشم معمولی می بینیم تفاوت بارزی دارد.

برای عکاسی طنز باید دوربین را بردارید و در خیابان قدم بزنید. سوژه ها را شکار کنید. از هیچ چیز نهراسید و ذهن خود را از محدودیت ها و چهار چوب ها خالی کنید. هر عکاسی پیش از عکاسی باید برای خود هدفی تعیین کند. چرا می خواهید تصویر مورد نظر را ثبت کنید؟ داشتن دلیل و هدف یکی از ملزومات ثبت عکس های ماندگار از دل خیابان ها است. عکس هایی که در پشت خود داستان هایی برای گفتن دارند، برای بیننده نیز جذابیت بیشتری دارند.

نشریه هشتمین جشنواره طنز سوره
سرمدبیر: فرنگیس یعقوبی
دبیر تحریریه: محمد حسین سلیمی

همکاران: امید حسین دوست
علی مهدوی، رسول فاتحی، علی پور موسی
سید جواد قوامی و...
اخبار: پایگاه خبری حوزه هنری

عکاس: محسن سیدی
امور هنری و صفحه آرا: داود پیشکار
نشانی: خیابان حافظ، تقاطع سمیه و طالقانی حوزه
هنری سازمان تبلیغات اسلامی

شماره اول

